

10. Derevynskyi V. Viacheslav Chornovil. Narys portreta polityka [Vyacheslav Chornovil. Essay portrait of a politician]: Ternopil: Dzhura, 2011. 224 s. [in Ukrainian].
11. Didenko Yu. Narodnyi Rukh u derzhavotvorchykh protsesakh Ukrainy (1989–2002) [People's Movement in the state-building processes of Ukraine (1989–2002)]. Odesa : Astroprint, 2006. 176 s. [in Ukrainian].
12. Donchuk V. Spochatku slovo. Ale dilo tezh spochatku. *Toi, khto vidrodiv Mohylianku* [First the word. But it's the case first. The one who revived Mohylianka] : zb. do 60-littia V. Briukhovetskoho. Kyiv. : Vyd. dim. «Kyievo-Mohylian. Akademiia», 2007. S. 130–140 [in Ukrainian].
13. Ilnytskyi O. Rozмова z Vyacheslavom Chornovolom [Conversation with Vyacheslav Chornovil.]. *Suchasnist*. 1990. CH. 4 (348). S. 70–86 [in Ukrainian].
14. Zhulynskyi M. Rol uchenykh u derzhavotvorchykh protsesakh v Ukraini [The role of scientists in state-building processes in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy*. 2016. № 9. S. 46–48 [in Ukrainian].
15. Kovtun V. Istorii Narodnoho Rukhu Ukrainy [History of the People's Movement of Ukraine]. Kyiv : Fakt, 1999. 407 s. [in Ukrainian].
16. Kozhanov A. Pozatsenzurna presa UHS ta URP naprykintsi 1980-kh-na pochatku 90-kh rr.: umovy formuvannia, osoblyvosti rozvytku [Uncensored press of UHS and PSA in the late 1980s-early 90s: conditions of formation, features of development]. *Istoryko-politychni studii*. 2018. № 1 (9). S. 29–37 [in Ukrainian].
17. Kryvdina Inna. Vnesok L. Lukianenka u formuvannia ideologii Ukrainiskoi respublikanskoj partii (1990–1991 rr.) [L. Lukyanenko's contribution to the formation of the ideology of the Ukrainian Republican Party (1990–1991)]. *Intelihtentsiia i vlada*. 2010. Vyp. 20. S. 224–230 [in Ukrainian].
18. Kryvdina I. Shliakhy vyrishennia natsionalnoho pytannia v dorobku Levka Lukianenka [Ways to solve the national question in the work of Levko Lukyanenko. Intelligentsia and power.]. *Intelihtentsiia i vlada*. 2012. Vyp. 25. S. 245–254 [in Ukrainian].
19. Moroz L. Ukrainaska natsionalna ideia u tvorchosti Dmytra Pavlychka [Ukrainian national idea in the works of Dmytro Pavlychko]. *Slovo i Chas*. 2019. № 9. S. 34–42 [in Ukrainian].
20. Pidkova I. Formuvannia bahatopartiinoi systemy v Ukrainiskii RSR: Uchast Narodnoi Rady u stanovlenni Ukrainiskoi respublikanskoj partii ta Demokratychnoi partii Ukrainy [Formation of a multiparty system in the Ukrainian SSR: Participation of the People's Council in the formation of the Ukrainian Republican Party and the Democratic Party of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu Lvivska politekhnika. Derzhava ta armiia*. 2014. № 809. S. 84–88 [in Ukrainian].
21. Shebelist S. Anatolii Pohribnyi: liudyna duzhoho chynu [Anatoliy Pohribny: a man of strong rank]. *Zhurnalityka*. 2014. № 13. S. 122–134 [in Ukrainian].
22. Khomenko O. Viziiia ukrainiskoi slovesnosti i viziiia Ukrainy: prolehomeny do temy "Anatolii Pohribnyi – ukrainoznavets" [The vision of Ukrainian literature and the vision of Ukraine: prolegomenos on the topic "Anatoliy Pohribny – Ukrainian scholar"]. *Ukrainoznavstvo*. 2008. № 1. S. 31–39 [in Ukrainian].
23. Yakovlev I. Zhyttia ta hromadsko-politychna diialnist Ivana Dracha [Life and socio-political activity of Ivan Drach]. Odesa : Astroprint, 2018. 136 s. [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.6.1.15>

FUNKCJE LEKSYKALNO-SEMANTYCZNE LEKSEM OBCOJĘZYCZNYCH W TWÓRCZOŚCI LINY KOSTENKO

Victoria Boyko

kandydat nauk filologicznych,

starszy wykładowca Katedry Literatury Zagranicznej i Podstaw Retoryki

Spółdzielczej Instytucji Zakładu Szkolnictwa Wyższego

„Winnickie Collegue Humanistyczno-Pedagogiczne” (Winnica, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0001-6620-0441

e-mail: tory_boiko@ukr.net

Adnotacja. Powszechnie wiadomo, że słownictwo jest poziomem językowym, w który najbardziej penetrują różne zapożyczenia. Słownictwo obcojęzyczne wchodzi w dowolny język z powodu kontaktów native speakera z innymi narodami. Kontakty te są bardzo różne: polityczne, handlowe i gospodarcze, wojskowe, naukowe i kulturowe. To właśnie w tych grupach leksykalnych dotyczących tych kontaktów i należy spodziewać się największej penetracji słownictwa obcojęzycznego.

Przez wieki naród ukraiński miał powiązania polityczne, gospodarcze, kulturowe z innymi narodami. Połączenia te wyraźnie odbijały się w mowie w postaci różnych słów i (rzadziej) elementów słowotwórczych.

Na świecie oczywiście nie ma jednego języka, który nie miałby obcych słów. Jest to dość normalne zjawisko uzupełniania własnego słownictwa z powodu wprowadzenia nowych realiów, serii synonimicznych na poziomie gramatycznym.

Twórczość Lina Kostenko, to poetyckie czasopismo z drugiej połowy XX wieku, przyciąga badaczy ukraińskiego słowa zanurzeniem w jego możliwościach semantycznych, które są pełne niespotykanych aspektów pod kątem oryginalnego obrazu myślenia wybitnej ukraińskiej poetki współczesnej.

L. Kostenko jest mistrzem poetyckiej metafory. Operując słowami różnych części mowy, poetka tworzy unikalne metaforyczne powiedzenia. Najczęściej Lina Kostenko używa przymiotników jakościowych w metaforach. W szczególności przymiotniki zawierające ocenę lub wyrażające pozytywne lub negatywne emocje są używane do oceny intensywności znaku, na przykład: *Moi ulubieni, mili wrogowie!* (Kostenko, 1989: 150); *Okrutny klekot walki* (Kostenko, 1989: 316). Obrazowość języka w poezji L. Kostenko nie jest wyczerpana tropami. Za pomocą słów o określonym znaczeniu poetka rysuje plastyczne, ekspresyjne, widoczne i namacalne obrazy. Jednak tropy szczególnie skoncentrowane wykazują charakter myślenia figuratywnego autora, znajduje w nich odzwierciedlenie nie tylko indywidualność pisarza, ale także duch epoki, charakter ludu. Metafora, epitet – to ciekawe dokumenty do badania poglądów, nastrojów, gustów twórcy. Jednak tropy są ogromnym polem badań językowych (Kostiuk, 1999: 79).

Swoistą stałą indywidualnego stylu jest organiczne wpisanie systemu figuratywnego L. Kostenko w szeroki kontekst kulturowy światowej klasy.

Słowa kluczowe: zapożyczenie, słownictwo, tropy, twórczość poetycka, styl indywidualny.

LEXICO-SEMANTIC FUNCTIONS OF FOREIGN LANGUAGES IN LINA KOSTENKO'S WORK

Victoria Boyko

Candidate of Philological Sciences,

Senior Lecturer at the Department of Foreign Literature and Fundamentals of Rhetoric

Communal Higher Education Institution "Vinnytsia Humanities Pedagogical College" (Vinnytsia, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0001-6620-0441

e-mail: tory_boiko@ukr.net

Abstract. It is well known that vocabulary is the level of language into which various borrowings penetrate the most. Foreign language vocabulary enters any language as a result of contacts of the native people with other peoples. These contacts are very diverse: political, trade and economic, military, scientific and cultural. It is in those lexical groups that relate to these contacts and should expect the greatest penetration of foreign vocabulary.

For centuries, the Ukrainian people have had political, economic, and cultural ties with other peoples. These connections are clearly reflected in the language in the form of various words and (rarely) word-forming elements.

Obviously, there is no language in the world that does not have foreign words. This is a completely normative phenomenon of replenishing one's own vocabulary due to the introduction of new realities, synonymous series at the grammatical level.

Lina Kostenko's work, this poetic magazine of the second half of the XX century, attracts researchers of the Ukrainian word by delving into its semantic possibilities, which shine with unprecedented facets in the perspective of the original imagery of thinking of the outstanding Ukrainian contemporary poet.

L. Kostenko is a master of poetic metaphor. Operating with words of different parts of speech, the poet creates unique metaphorical expressions. Most often Lina Kostenko uses qualitative adjectives in metaphors. In particular, adjectives that contain an assessment or express positive or negative emotions are used to assess the intensity of the symptom, for example: *My beloved, dear enemies!* (Kostenko, 1989: 150); *A brutal scream of battle* (Kostenko, 1989: 316). The imagery of language in L. Kostenko's poetry is not limited to paths. With the help of words with a specific meaning, the poet draws plastic, expressive, visible and tangible images. However, the trails are particularly concentrated in revealing the nature of the author's figurative thinking, they reflect not only the individuality of the writer, but also the spirit of the era, the character of the people. Metaphor, epithet - interesting documents for studying the views, moods, tastes of the creator. At the same time, paths are a huge field for linguistic research (Kostyuk, 1999: 79).

A peculiar constant of individual style is the organic incorporation of L. Kostenko's figurative system into the broad cultural context of the world level.

Key words: borrowing, vocabulary, trails, poetry, individual style.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ФУНКЦІ ІНШОМОВНИХ ЛЕКСЕМ У ТВОРЧОСТІ ЛІНИ КОСТЕНКО

Вікторія Бойко

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри зарубіжної літератури та основ риторики

Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

(Вінниця, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-6620-0441

e-mail: tory_boiko@ukr.net

Анотація. Загальновідомо, що лексика є тим мовним рівнем, у який найбільше проникають різні запозичення. Іншомовна лексика потрапляє в будь-яку мову внаслідок контактів народу-носія з іншими народами. Ці контакти бувають найрізноманітнішими: політичними, торгово-економічними, військовими,

науково-культурними. Саме в тих лексичних групах, які стосуються цих контактів, і слід чекати найбільшого проникнення іншомовної лексики.

Протягом віків український народ мав політичні, економічні, культурні зв'язки з іншими народами, що яскраво відбилися і в мові у вигляді різноманітних слів та (рідше) словотворчих елементів.

У світі, очевидно, немає жодної мови, яка б не мала іншомовних слів. Це цілком нормативне явище поповнення власної лексики внаслідок привнесення нових реалій, синонімічних рядів на граматичному рівні.

Творчість Ліни Костенко (поетичний часопис другої половини ХХ століття) приваблює дослідників українського слова заглибленістю в його семантичні можливості, які яскравіють небаченими гранями в ракурсі оригінальної образності мислення видатної української поетеси-сучасниці.

Л. Костенко – майстриня поетичної метафори. Оперуючи словами різних частин мови, поетеса творить неповторні метафоричні вислови. Найчастіше Ліна Костенко використовує в метафорах якісні прикметники. Так, для оцінки інтенсивності ознаки вживаються прикметники, що містять оцінку або виражають позитивні чи негативні емоції, наприклад: *Мої кохані, милі вороги!* (Костенко, 1989: 150); *Жорстокий клетіт бою* (Костенко, 1989: 316). Образність мови в поезіях Л. Костенко не вичерпується тропами. За допомогою слів із конкретним значенням поетеса малює пластичні зримі й відчутні образи. Однак тропи особливо сконцентровано виявляють характер образного мислення автора, в них відтворюється не тільки індивідуальність письменника, а й дух епохи, характер народу. Метафора, епітет – цікаві документи для вивчення поглядів, настроїв, смаків творця. Водночас тропи – це величезне поле для лінгвістичного дослідження (Костюк, 1999: 79).

Своєрідною константою індивідуального стилю є органічна вписаність образної системи Л. Костенко в широкий культурний контекст світового рівня.

Ключові слова: запозичення, лексика, тропи, поетична творчість, індивідуальний стиль.

Вступ. Українська мова за час свого багатвікового розвитку перебувала в контактах із сусідніми й віддаленими мовами. Ці контакти найбільшою мірою виявилися у запозиченні численних слів, які органічно входили до лексичної системи української мови, у багатьох випадках повністю адаптуючись у ній чи втрачаючи первісний статус одиниць іншомовного походження. Лексичні запозичення є одним із найважливіших чинників розвитку кожної мови, яка претендує на високий культурний рівень, на відтворення сучасного стану інтелектуального, культурного, економічного і політичного розвитку суспільства (Півторак, 2002: 30).

Функціонування іншомовних слів досліджували Б. Ажнюк, В. Задорожний, О. Микитюк, З. Сікорський, О. Стишовий, І. Фаріон, Д. Дроздовський, П. Селігем, О. Потебня, Ю. Шевельов, З. Клеменсевич та ін.

Мета статті – проаналізувати лексико-семантичні групи слів іншомовного походження у творчості Ліни Костенко, простежити особливості поетичного стилю поетеси.

Основна частина. У лексиці будь-якої мови світу можна знайти запозичення з інших мов (Мацько, 2000: 17). Немає жодної мови, в якій би не було запозичень, тому що жоден народ (як носій і творець своєї мови) не живе ізольовано чи відокремлено від інших. Процес засвоєння слів якоюсь мовою є одним з істотних шляхів збагачення її словникового складу, що робить її гнучкішою й виразнішою. Слова, запозичені з інших мов, завжди пристосовуються до законів фонетики, граматики, словотворчих моделей та семантичної системи тієї мови, до лексичного складу якої вони ввійшли.

Основний **метод дослідження** – функціонально-семантичний. Він передбачає аналіз мовних фактів творчості Ліни Костенко в умовах конкретного функціонування.

Художня досконалість мови, естетичний смак Ліни Костенко щонайвиразніше відтворюються в доборі лексики. Поетичний словник авторки містить значну кількість іншомовних слів, використання яких у художніх текстах визначається, звісно, прагненням письменниці розширити виражально-зображувальні засоби мови.

Процес запозичення відображає складність та багатоаспектність історичних і мовних контактів (Костюк, 1999: 129). Зв'язки української літературної мови з іншими західнослов'янськими мовами – чеською та словацькою – були слабкими й здійснювалися переважно через польську мову. До іншомовних слів чеського походження, що увійшли до української через польську, належать такі: *бавовна, брама, вагатися, влада, ганити, ганьба, гасло, замок, наглий, постать, потворний, праця, рихлий, смутний, табір, чекати*.

Найбільшу групу в українській лексиці становлять старослов'янізми, що належать до найдавніших запозичень.

Серед західноєвропейських запозичень найбільше лексем виокремлюємо з французької, англійської та німецької мов.

Із **французької мови** до української слова потрапляли спочатку через польську мову, а пізніше (XVIII–XIX ст.) – через російську. Відповідно до семантики цих компонентів вирізняємо лексико-семантичні категорії:

1) *суспільно-політична термінологія: альтернатива, асамблея, бюлетень, бюро, бюрократ, візит, гарантія, департамент, депеша, егоїзм, експропріація, кадри, кар'єра, парламент, політика, прем'єра, турне, шахи, шеф;*

2) *слова, пов'язані з мистецтвом та літературою: актор, ампула, анонс, балет, віньєтка, водевіль, гравюра, грим, ескіз, жанр, кадр, каламбур, романс, рояль;*

3) *військова та морська термінологія: абордаж, авангард, армія, арсенал, база, гарнізон, дезертир, дирижабль, дислокація, флот, фронт;*

4) *фінансово-економічна термінологія: аванс, акциз, акціонер, акція, баланс, банк, тариф;*

5) *технічна термінологія: автомобіль, екіпаж, кабіна, карбюратор, монтаж, таксі, шасі;*

б) лексика, пов'язана з будівництвом, архітектурою: *авеню, алея, бельетаж, бульвар, вестибюль, віадук, оранжерея, панно, тамбур, фасад, фойє;*

7) назви одягу й тканин: *блуза, бордо, вуаль, велюр, габардин, драп, костюм, пальто, фланель.*

8) назви предметів побуту, косметичних виробів тощо: *абажур, брильянт, канапа, пудра, ридикюль, флакон, туалет;*

9) лексика сфери культури: *антрекот, вінегрет, гарнітур, десерт, делікатес, желатин, філе.*

Тематика творів часто вимагає широкого залучення запозичень загальноомовного характеру й термінів, необхідних для позначення певних понять і реалій. Іншомовні лексеми, набуваючи в тексті експресивних відтінків, розширюючи семантику, виконують ще й стилістичні функції, стають образними засобами авторського мовлення.

Так, наприклад, поетеса залучає до своєї творчої палітри екзотизми типу *Гарун-аль Рафід* (ім'я, запозичене з арабської мови), *Шіва* (індуське божество) тощо. Певна річ, ці запозичення у віршах Ліни Костенко мають стилістичне навантаження. Перше з них надає поетичному твору елементів східної казки:

Малесенькі Гаруни-аль Рафіди

В чарівних капцях.

Глянеш – і нема (Костенко, 1989: 335).

Друге ж запозичення (разом із загадковою міфічністю) містить ще й відтінки іронічного ставлення до поетичної оповіді, як-от:

Ти – Шіва. Ти – індуське божество.

Твої реальні обриси двояться (Костенко, 1989: 284).

Загальноомовні запозичення, іншомовні терміни і стандартизовані словосполучення наукової мови поповнюють розмаїтість лексичних засобів вираження думки. Наприклад:

Повзе гадюка в чорний Телефон.

Мигтять людей столикі дублікати (Костенко, 1989: 284).

У цій поезії *телефон* постає своєрідним символом «Кабінетної Нудьги», яку автор саркастично поіменує з великої літери.

Іншомовна ж лексема *дублікати* підкреслює буденність ситуації, що склалася, з погляду свідків-працівників, очевидно, адміністративної установи, стандартизовані уявлення про стосунки «Шіви» і ліричної героїні, поетичну проникливість образного мислення автора як контраст.

У своїх поетичних творах Ліна Костенко надає словам іншомовного походження нового звучання. Вони відіграють особливо важливу роль у творенні певного колориту поезій як громадянського характеру, так і з ліричними мотивами. Досить багато запозиченої лексики використовує поетеса для творення власних афористичних образів, метафоричних висловлювань: *Приходять світанки, щоденних турбот адвокати, і несуть під пахвою тисячі різних справ* (Костенко, 1989: 312); *Коли лихі на око семафори мені дорогу смутком переллють!* (Костенко, 1989: 287); *Вербують верби у монографії* (Костенко, 1989: 163).

Походження іншомовних лексем у творах Ліни Костенко:

1) з грецької: *патріот, амброзія, трон, псалом, грамота, скіпетр, анахорет, філософія, панахида, академія, синтетичний, епілог, строфа, механізм, фантастика, стереотип, псевдонім, епіцентр, планета, бальзам, артерія, талант;*

2) з латинської: *кардинал, індульгенція, консисторія, фортуна, акваріум, екзамен, навігація, тріумф, корона, літера, легіон, овація, секунда, геній, граніт, етика, метал, титул, сугестія, прогрес, ценз;*

3) з французької: *манжет, карабін, вітраж, армія, етикет, паркет, дипломат, пістолет, пейзаж, спіраль, шедевр, колона, фрагмент, дебют, модерн, екран, рояль, декорація, салон, профіль, перон, петарда, барельєф;*

4) з німецької: *лицар, принц, граф, трати, камертон, ракета, шлейф, марка, бурштин, пріоритет, штанга, ягдташ, баюра, ерзац, ранг;*

5) з італійської: *дукат, альтана, фреска, темп, скерцо, баталія, віртуоз, ритурнель, цитадель, бас;*

6) з англійської: *спорт, стрес, фініш, старт, веранда, теніс, інтерв'ю, слайд, експорт, нейлон, лорд, тунель, шхуна, міс, пінгвін;*

7) з голландської: *універсал, штурвал, баркас, таблиця, дрейф;*

8) з турецької: *султан, чадра, шербет, бунчук, ятаган;*

9) з польської: *жовнір, кунтуш, герб, претензія, мазурка;*

10) з іспанської: *бандероль, кастаньєти, барилья;*

11) з татарської: *ватага, бусурман, калим;*

12) з арабської: *іслам, мурза, зеніт;*

13) тюркського походження: *ковчег, булава, гарба, кумис, аркан, орда, хан;*

14) з чеської: *драб;*

15) зі словацької: *волхв;*

16) з перської: *базар;*

17) з ісландської: *ази;*

18) з угорської: *гусар, чардаш;*

19) з португальської: *фламінго, ананас.*

Отже, аналізуючи словник іншомовних слів, уживаних у поетичних текстах Ліни Костенко, можемо стверджувати, що найбільше трапляється запозичень із латинської, грецької та французької мов.

Саме влучне використання тих чи інших запозичень допомагає створити повну картину зображуваного, тому що «вкраплення» в текст саме омонімів, а не власне українських слів сприяє кращому уявленню подій: *На мольбертах розп'ятий світ* (Костенко, 1989: 223); *Чорним струсом палеозою переламано горам хребти* (Костенко, 1989: 223); *Респектабельні пілігрими в комфортабельних «Волгах» «ходять» по шевченківських місцях* (Костенко, 1989: 163).

Запозичення, які використовуються в афористичних висловах, можуть становити семантичний центр або ж бути компонентами трохеїчних структур, наприклад: *Слово – прізвище думки тепер, а частіше – її псевдонім*.

У цьому індивідуально-авторському афористичному вислові семантичним центром стає загальнономовне запозичення, яке в художньому контексті набуває нового осмислення і тлумачення: *псевдонім* як вербальна номінація думки. Внаслідок розширення семантики іншомовної лексеми створюється план змісту наведеного авторського афоризму.

Поетика Ліни Костенко вирізняється:

- образністю зображуваних явищ, яка є реальною, оригінальною, вмотивованою глибоким відчуттям естетичної міри;
- афористичною мовою поета як сукупністю світоглядно-естетичних категорій, формою і змістом афоризмів, їх зв'язком із поезією в цілому;
- глобальною метафорикою, яка охоплює клітини кожного тексту на всіх рівнях;
- діалогічним характером поезії як прямим діалогом із різними епохами та культурами, вписаністю поезії в контекст світової культури, що пізнається й може досліджуватися на всіх чинниках авторської манери;
- римами поета як ідейно-естетичним феноменом цілісної структури поезії;
- усталеністю композиційних конструкцій у зв'язку з певними темами.

Естетичний зміст авторських афоризмів узгоджується з їх відшліфованістю, характерною ритмомелодійністю. Це сприяє повнішому збереженню і легшому переданню експресивності вислову. Естетика афоризмів пов'язана з тим, що доречно вжите і вміло акцентоване іншомовне слово допомагає авторові образно узагальнити думку, надати мовленню особливої емоційно-експресивної тональності. Так, наприклад, слова Ліни Костенко *«Хоч піднімай його домкратом, а хам не стане демократом»* звучать гостро й експресивно, сповнені саркастичних інтонацій, епіцентром творення яких є запозичення *домкратом* (німецьке іншомовне слово, що позначає механізм для піднімання важких предметів на невелику висоту) (Сліпушко, 1999: 149) і *демократом* (грецьке іншомовне слово, що позначає людину, яка бере участь у державних справах, у політичній організації суспільства загалом) (Сліпушко, 1999: 129).

Слід зауважити, що запозичені лексеми ще й конкретизують значення основних стійких компонентів виразу, підсилюють його емоційно-експресивну оцінку.

Особливістю метафорично використаних запозичень в авторських афоризмах є надання їм додаткового смислового відтінку, додавання додаткової семи, що накладається на основні лексичні значення, тобто додається до основної семи. Запозичені слова стають семантичними центрами образних метафор унаслідок вживання їх у сполученнях із поняттями, які раніше ніколи не поєднувалися: *«В барельєфах печалі уже їм спинилася мить»*, *«Тут обелісків ціла рота»*, *«Конвеєр часу – тільки врізнобіч – один в минуле, другий у майбутнє»*. Таке незвичне новаторське вживання іншомовних лексем у контекстах поетичних творів дає змогу поетесі образно, яскраво й емоційно висловити думку.

У творах Ліни Костенко введення в контекст запозиченої лексики конкретизує значення основних стійких компонентів виразу, підсилює його емоційно-експресивну оцінку.

Зауважимо примітивний факт: хоч історичний роман «Маруся Чурай» насичений діалектизмами, архаїзмами, фольклорними елементами, проте запозичена лексика також присутня: *«Богдан підняв козацтво за свободу, універсалом обіслав полки»*, *«Я написав, так торбу в мене вкрали, і всі мої папіруси тю-тю»*, *«А тут ще та комета велетенська, що наче в небі схрещені мечі»*. Поетеса тут здебільшого використовує іншомовні лексеми на позначення бойових знарядь, знаків влади як церковні терміни.

Висновки. Отже, підсумовуючи результати дослідження, звернемо увагу на основні функції іншомовних лексем у поетичних текстах Ліни Костенко:

- 1) здатність авторської мови мінімальними лексичними засобами конкретизувати створені образи (епоха спорту і синтетики);
- 2) розширення семантики твору;
- 3) вплив на читача оригінальністю формулювання думки;
- 4) збереження експресивності вислову;
- 5) передання в стислій формі провідної думки, ідеї, авторського узагальнення.

Таким чином, завдяки іншомовним лексичним запозиченням словесна палітра поетичних творів Ліни Костенко збагатилася не тільки номінативно, а й емоційно-експресивно, а її словникові багатства, тобто питомі й запозичені лексеми, стали джерелом глибокої образності поетичного мовлення.

Список використаних джерел:

1. Костенко Л. Вибране. Київ : Дніпро, 1989. 558 с.
2. Костюк А.В. Студії з лексикології, граматики і лінгводидактики. *Мовотворчість Л. Костенко. Збірник статей*. Вінниця : Видавництво ВДНУ ім. М.М. Коцюбинського, 1999. С. 78–81

3. Мацько Л. З якою лексикою вступаємо в XXI століття? *Урок української*. 2000. № 8. 14–18 с.
4. Півторак Г. Походження українського народу та української мови (світоглядно-виховне значення проблеми). *Урок української*. 2002. № 1. 28–32 с.
5. Сліпушко О.М. Тлумачний словник чужомовних слів в українській мові. Київ : Криниця, 1999. 509 с.

References:

1. Kostenko L. (1989). *Vybrane [Selected]*. Kyiv: Dnipro, 558 p. (in Ukrainian)
2. Kostiuk A.V. (1999). *Studii z leksykologii, hramatyky i linhvodydaktyky*. Movotvorchist L. Kostenko. Zbirnyk statei [Studies in lexicology, grammar and language didactics. Linguistics L. Kostenko. Collection of articles]. Vinnytsia : Vydavnytstvo VDNU im. M. M. Kotsiubynskoho, pp. 78–81. (in Ukrainian)
3. Matsko L. (2000). *Z yakoiu leksykoiu vstupaiemo v XXI stolittia?* [With what vocabulary do we enter the XXI century?]. *Urok ukrainskoi*, no 8, pp. 14–18. (in Ukrainian)
4. Pivtorak H. (2002). *Pokhodzhennia ukrainskoho narodu ta ukrainskoi movy (svitohliadno-vykhovne znachennia problemy)* [The origin of the Ukrainian people and the Ukrainian language (ideological and educational significance of the problem)]. *Urok ukrainskoi*, no 1, pp. 28–32. (in Ukrainian)
5. Slipushko O.M. (1999). *Tlumachnyi slovnyk chuzhomovnykh sliv v ukrainskii movi* [Explanatory dictionary of foreign words in the Ukrainian language]. Kyiv : Krynitsia, 509 p. (in Ukrainian)

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.6.1.16>

POLITYKA MIGRACYJNA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA NA OBECNYM ETAPIE (1991–2020)

Nataliia Boiko

magister historii, aspirantka,

Podkarpackiego Narodowego Uniwersytetu imienia Wasyla Stefanyka (Iwano-Frankiwsk, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-9616-0708

e-mail: nataliaivanivnaboiko@gmail.com

Adnotacja. Artykuł poświęcono kształtowaniu i ewolucji polityki migracyjnej brytyjskich gabinetów na obecnym etapie. Autor analizuje obowiązujące przepisy dotyczące migracji uchwalone przez gabinety brytyjskie w latach 1990–2020. Aktywny rozwój prawa migracyjnego rozpoczął się podczas kadencji konserwatysty Johna Majora (1990–1997). Jednak gabinet konserwatywny podjął kroki jedynie w kierunku kwotowania przepływów migracyjnych. Głównym celem prawa migracyjnego Zjednoczonego Królestwa było rozwiązanie problemu migracji jako zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego. Nacisk kładziony jest na działalność migracyjną gabinetu laburzysty Tony'ego Blaira (1997–2007) i koalicyjnych gabinetów konserwatywnych jako najbardziej lojalnych i wrogich wobec imigracji. Konkurencja między zasadami partii kontrolowanej (laburzystowskiej) i sztywnej (konserwatywnej) migracji za ich kadencji doprowadziły do uchwalenia odpowiednich przepisów. W swej istocie i treści zostały zaprojektowane w celu przewyciężenia rosnącego kryzysu migracyjnego w kraju. Podkreślono znaczenie mediów i propagandy informacyjnej w odzwierciedlaniu imigracji jako trendu polityki wewnętrznej Wielkiej Brytanii i kluczowej przyczyny Brexitu (2016–2019).

Słowa kluczowe: imigracja, Wielka Brytania, Brexit, nielegalni migranci, polityka migracyjna, azyl, pracownicy migrujący.

MIGRATION POLICY OF THE UNITED KINGDOM AT THE PRESENT STAGE (1991–2020)

Nataliia Boiko

Master of History,

Postgraduate Student at the Faculty of History, Political Science and International Relations

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ivano-Frankivsk, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-9616-0708

e-mail: nataliaivanivnaboiko@gmail.com

Abstract. The article is devoted to the formation and evolution of the migration policy of British governments at the present stage. The author analyzes the current migration laws passed by the British governments from 1990 to 2020. The active development of migration legislation began during the premiership of the conservative John Major (1990–1997). Therefore, the Conservative government has taken steps only in the direction of quota migration flows. The basic purpose of the migration legislation of the United Kingdom was the comprehensive solution of the migration problem as a threat to national security. Special attention is paid to the migration component of the Labor government